

ADVOKATO LOGIKA IVEIKĖ INSPEKTORĖS INTUICIJA

TEISMAS

Atkelta iš 7 psl.

Kai buvo nagrinėjamas Ž.Vadeikos skundas, į teismą susirinko visi reido dalyviai, o šalia Žilvino sėdėjo advokatas Eugenijus Baršys. Nors etatinė inspektorė ir neetatiniai jos kolegos - suinteresuoti asmenys, todėl apie įvykį turėjo pasakoti lygiai tą patį, tačiau aplinkosaugininkams to padaryti nepavyko. Vieni pasakojo, kad krepšys dar nebuvo atidarytas, kai Ž.Vadeika pasakęs, jog ten mėsa. Kiti teigė, jog vairuotojas krepšio turinį įvardijo tik jį atidarius. Kas atsegė krepšį, irgi ne

visi žinojo. Vyresnioji inspektorė netgi paaiškino, kad, atidarius krepšį, mėsos nesimatė, nes ji buvo suvyniota į polietilena. Advokatui bandant sužinoti, kas vis dėlto tą krepšį atidarė, D.Baronienė pareiškė, kad neturi reikšmės, kas ir kur tuo metu stovėjo ir ką veikė. "Mano intuicija sako, jog Ž.Vadeika žinojo, kas draugo krepšyje, teigė inspektorė. - Esu įsitikinusi, kad kaimynai buvo sutarę, kur važiuoti ir ką veikti". E.Baršys buvo priešingos nuomonės. Jis sakė, jog vadovautis intuicija rizikinga. "Pagal D.Baronienės logiką galima būtų brakonieriaivimu apkaltinti visus autobuso keleivius, jei tame autobuse inspektoriai rastų stirnienos. Atsakomybė yra, kai pažeidžiamos taisyklės, o ne kartu važiuojant su žmogumi, kuris, tik kaip vėliau paaiškėja, yra brakonierius", - kalbėjo advokatas.

Administracinė byla buvo nutraukta, Ž.Vadeikos skundas patenkintas. E.Baršio siūlyto šampano vyresnioji inspektorė ir jos kolegos atsisakė...

Vygandas Pranskūnas

PARDUODA

Kasos aparatą, prekystalius, alaus statines (3 vnt.).

Skambinti tel. 64938 po 18 val.

♦ ♦ ♦

Namą Rokiškyje; cisterną ant ratų. T - 16 traktoriaus kabiną; T - 16 traktoriaus variklį;

Vienašę traktorinę priekabą.

Tel. 54965

♦ ♦ ♦

Žemės sklypą namui statyti. Su pamatais. Parko kvartale.

Tel. 32107 po darbo.

♦ ♦ ♦

2 kambarių butą su patogumais. Visi skaitikliai. Yra telefonas.

Tel. 34247 po 17 val.

♦ ♦ ♦

3 kambarių butą su daliniais patogumais miesto centre; mažai naudotus radiatorius; metalinį centrinio šildymo katilą (2 lankainiai).

Tel. 32854, 62625

♦ ♦ ♦

Karvę.

Tel. 42806

♦ ♦ ♦

6a sklypą Steponyse.

Tel. 31277 po 18 val.

♦ ♦ ♦

"Mazda" - 323. 1986 m. 1,3 variklis. 5 pavaros, rida 80000. Kaina 1350.

Tel. 31288, (8 - 287) 39833

♦ ♦ ♦

Savaičių sienaplovę - smulkintuvą E - 281; grėblį - vartytuvą.

Tel. 8-290-52804

♦ ♦ ♦

5 kambarių namo surenkamus pamatus ir surenkamą gelžbetoninį ūkinį pastatą (yra projektas); naujus ir naudotus dviračius, jų priekabas; skalbimo mašiną "Ryga"; spintą; 200 l statines.

Tel. 54317 nuo 20 val.

♦ ♦ ♦

Garažą Pagojoje.

Tel.: 35656, (8 - 299) 55496.

♦ ♦ ♦

Naudotą vaikišką vežimėlį su lopšiu (tamsiai mėlynas, velvetinis).

Tel. 36085

♦ ♦ ♦

VW "Jetta" 88-89 m., balta, 1,6. 5 pavaros, 2 durys, Lietuvoje neeksploatuota. Tel. 57439 po 17 val.

♦ ♦ ♦

2 vagų bulvių sodinamąją. 850 Lt.

Tel. 35602 nuo 17 val.

♦ ♦ ♦

Namą Juodupėje. 7000 Lt.

Kreiptis tel. 34020

♦ ♦ ♦

Skubiai Opel Ascona 1,6, 1985 m. Kaina 1000. Tel. 52941

♦ ♦ ♦

Senovinį Rygos gamybos mažai važinėto moterišką dviratį.

Tel. 52645

♦ ♦ ♦

"Mazda - 323", 1986 m. 1,3 variklis, 5 pavaros, 5 durys, rida 80 000.

Tel. (8-287) 39833

♦ ♦ ♦

9 ha žemės. Skambinti tel. 53631.

ĮVAIRŪS

Jauna moteris gali dirbti sunkiausią darbą už labai mažą atlygį.

Tel. 54612

♦ ♦ ♦

Reikalinga šeima, galinti prižiūrėti ūkininko sodybą.

Tel. 31085

♦ ♦ ♦

Rastas raktų rišulys su grandinėle. Kreiptis tel. 32024 nuo 15 val. į Juozą.

♦ ♦ ♦

Turiu sodybą. Norėčiau, kad joje kas nors gyventų ir ją prižiūrėtų.

Tel. 45597

♦ ♦ ♦

Išsinuomosis 1-2 kambarių butą mikrorajone.

Tel. 32928

♦ ♦ ♦

Reikalingi statybininkai mediniam karkasui ir stogui įrengti; vairuotojas, galintis prekiauti turguje (geriau pensininkas).

Tel. 54317 nuo 20 val.

♦ ♦ ♦

Reikalinga ateinanti į namus auklė.

Tel. 31539, nuo 18 val.

Perka

Malkas, gegnes, tašus 12x12 ir kitokius, 70 ir 100 diametro (vidus) šulinio žiedus, metalines sijas.

Tel. 54317 nuo 20 val.

♦ ♦ ♦

Gera "Moskvič" - 412 variklį.

Tel. 51475 arba 52346 (po darbo)

Kūryba

Į PPP užsuko populiariausias šalies poetas Antanas Kancevičius ir padovanojo 8 savo poezijos knygas bei dar 1 eilėraštį, kurį čia spausdiname.

Žmona mokina, kartais bara,
Kad komersantu netapau,
Kad raštai neprives prie gero,
Suplyšę batai man ir tau.

Aš raminu, kad greit gegužis,
Basi išeisim į gatves.
Basi užaugom prie bakūžės,
Senas užlopę glaudikes.

Jai apmaudu, kad nebedirbu,
Kad pensija tokia trumpa.
Kada ir kuinas buvo žirgu,
Dabar tik šonkaulių krūva.

Nenoriu girtis-varnos šneka,
Kai meškerioti aš einu,
Kad undinėle ten prie tako
Mėnuliui tekant sutinku.

KLAUSIATE - IR VĖL ATSAKOME

PPP vėl atsakinėja į klausimus, kurių pridėjo tarsi kiaulpienių pavasarį. Neveikia jokie herbicidai. Nori ar nenori - tenka atsakinėti, nors laiko tikrai nėra. Laikas pavasarį ir už mėšlą brangesnis.

Eilės tvarka PPP pasirinko 4 klausimus. Į kai kuriuos, būdamas iš tiesų dosnus, pateikė net po kelis teisingus atsakymus.

Klausimas:

Nepriklausomybės aikštė išrauta, išpuventa, išlyginta. Ko dabar laukti?

Atsakymas:

500 metų jubiliejaus. Arba diskusijų dėl jubiliejaus. Daugiau nieko.

Klausimas:

Koks šalies miestas šį pavasarį liūdniausias?

Atsakymai:

a) Druskininkai. Iki pavasario jie di-

džiavosi 3 ministrais. Neliko nė vieno.

b) Rokiškis. Vietinė mafija nusprendė išsigabenti į sostinę.

Klausimas:

Kas greičiausiai auga gegužės mėnesį?

Atsakymai:

a) žemdirbių skolos, nes reikia trąšų, kuro, sėklų ir šaldytuvų naujiems pieno standartams.

b) paklauskite Onytę. Vakar pas ją buvo užsukęs Jonas.

Klausimas:

Ką daryti, jei alum pradės lyti?

Atsakymai:

a) skėčius apversti aukštytyn kotais;

b) Rokiškio blaivykloje rengti ne tik atviras durų dienas, bet ir naktis.

PPP

Iš lūpų - į PPP

Nuomininkė: Antra diena lyja lietus ir pro lubas nuolat teka. Ar ilgai dar taip tęsis?

Šeimininkas: Iš kur man žinoti. Aš prastas meteorologas...

Brakonierius apsidžiaugė pakliuvęs gamtos apsaugos inspektoriui, kuris garsėjo kaip geras žmogus. Ir iš tikrųjų jis su brakonieriumi kalbėjo labai maloniai.

- Manęs dar niekada nebaudė piniginėmis baudomis, - braukė ašarą brakonierius.

- Nenusiminkite, tuojau ištaisysime šią klaidą, - nuramino gerasis inspektorius.

Įsivaizduok, brolau, atostogaudamas draustinyje sugavau didžiulę lydeką. Šiaip taip užsiverčiau ant pečių ir einu namo...

- Na ir kas?

- Staiga matau - priešais gamtos apsaugos inspektorius.

- O ką tu?

- Aš lydeką kuo greičiau nuo pečių - ir į kišenę!

- Kuo skiriasi palmė nuo peruko?

- Po palmę slepiasi daug beždžionių, o po peruką tik viena.

Susirinko genetikai į posėdį ir aptarinėja savo inžinerijas:

- Aš sukryžminau arbūzą su tarakonu.

- Na, kas?

- Arbūzą perpjauni, o kauliukai patys išsivaikščioja.

Rokiškio PRAGIEDRULIAI

Mūsų adresas:
Nepriklausomybės a. 22
4820 Rokiškis

Redaktorius
Stanislovas Varneckas
Tel. 5 13 54

Leidžia UAB "Rokiškio pragiedruliai"

Už skelbimų turinį redakcija neat-
sako.

Renka, maketuoja, spausdina "Ro-
kiškio pragiedrulių" leidybos centras.

1,5 spaudos lanko. Indeksas 424.

Laikraštis išeina antradieniais ir
penktadieniais

Tiražas 3500 egz.

PROKURORAS, KURIS DAR NIEKO NENUSKRIAUDĖ

Romualdas Kundrotas - jauniausias Apylinkės prokuratūros prokuroras, netrukus šęsiantis trisdešimtmetį. Prieš trejetą metų baigęs Policijos akademiją, dirbo Vilniaus griežtojo režimo pataisos darbų kolonijoje, po to - Vilniaus pasienio policijos rinktinėje. 1996 m. rudenį tapo Rokiškio rajono apylinkės prokuratūros prokuroru. Vilnietis, žmona Birutė augina sūnų Marių.

ali laisvės atėmimo bausmė, o pareigūnui nuosprendžio vykdymas atidedamas. Atrodytų, kad baudžiamajame kodekse (BK) numatyta, kokiam žmogui kokią bausmę skirti...

- To BK bausmių skyrimo taisyklėse nenumatyta. Tai būtų utopija. Teismas, skirdamas bausmę ir parinkdamas bausmės rūšį, turi atsižvelgti į padaryto nusikaltimo pobūdį

ir pavojingumo visuomenei laipsnį, į kaltinamojo asmenybę ir bylos aplinkybes. Nei teisėjas, nei valstybinis kaltintojas nežiūri, ar teismasis pareigūnas, ar, kaip sakote, kaimo girtuoklis. Teismas atsižvelgia į įstatymo suteiktą galimybę skirti bausmes be laisvės atėmimo asmenims, galintiems pasitaisyti neizoliavus jų nuo visuomenės.

- Ar visada esate įsitikinęs, kad jei teismasis vaikata ar girtuoklis, tai ir neteisus, nors jis sako ką kitą?

- Kaip minėjau, nagrinėjant bylą teisme, niekas iš proceso dalyvių - teisėjas, prokuroras, gynėjas - nežiūri į tai, kas teismas. Svarbu tiksliai įvertinti jo padarytą veiką. Juk už vaikatavimą ar girtavimą asmenys negali būti traukiami baudžiamajon atsakomybėn. Už tai jie atsako pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą. Ar tokiu teismu tikėti, ar ne, kitas reikalas. Baudžiamąjį procesą kodeksas tiriančius bylą pareigūnus įpareigoja visapusiškai ir objektyviai iširti bylos aplinkybes, išaiškinti tiek kaltinamąjį kaltinančius, tiek jį teisinančius faktus. Jeigu teisme paaiškėtų, kad teismasis sako tiesą, o per parengtinį

tardymą į tai nebuvo atsižvelgta ir dėl to reikėtų atlikti papildomą tyrimą, bylą teismas gražintų tardymui papildyti. Nustačius, kad teisiomojo veikos nėra nusikaltimo sudėties, ji išteisinėtų.

- Jūsų nuomone, kada žmogus labiau supranta savo kaltę - ar kai atsiduria už grotų, ar kai lieka laisvėje?

- Sunku atsakyti. Yra nemažai nuteistųjų, kuriems laisvės atėmimo bausmės laikas buvo atidėtas. Daugelis per tą laiką nei nusikalto, nei nusižengė teisei. Tačiau yra žmonių, kurie, padarę neatsargius nusikaltimus ar ką nors pavogę, nesuvokia, jog gali būti nubausti.

- Kokie svarbūs pakeitimai ir papildymai padaryti BK ir BPK?

- Dabar baudžiamajon atsakomybėn bus traukiami asmenys, kurie neteisėtai įsigys, nešios, laikys, gamins ar realizuos šaunamąjį ginklą, taip pat ir lygiavamzdį medžioklinį šautuvą. BK papildytas 312 - 1 straipsniu, kuriame rašoma apie neteisėtą prekių išvežimą iš Lietuvos. Šie ir kiti papildymai bei pakeitimai konkrečiai apibūdina nusikalstamos veikos esmę.

- Pavardčius BK, į akis krinta didelis galimos skirti bausmės intervalas. Ar tai šiek tiek nešokiruoja?

- Manau, kad ne. Intervalai teismui leidžia už atitinkamą nusikaltimą skirti teisingą bausmę. Pagal kokius kriterijus vertinama, jau minėjau.

- Už tą patį nusikaltimą galima atimti laisvę arba skirti baudą. Kokią bausmę atskirais atvejais linkės siūlyti?

- BK yra nemažai straipsnių, kurių sankcijos alternatyvios. Jeigu asmuo teismas pirmą kartą, jo padarytas nusikaltimas nėra labai pavojingas visuomenei, kitos aplinkybės rodo, kad ji galima pataisyti laisvėje, aš linkęs siūlyti baudą, o ne realią laisvės atėmimo bausmę.

- Ar kada pagalvojote, kiek žmonių esate "nuskriaudęs"?

- Nuskriaudęs nieko nesu, aš dirbu savo darbą.

- Jūs asmeniškai už mirties bausmę ar prieš?

- Kai šalyje tokia kriminogeninė situacija, neabejoju, jog mirties bausmė būtina.

Kalbėjosi Vygandas Pranskūnas
Autoriaus nuotrauka

- Kokia buvo pirmoji byla, ar jaučiai jautėtės per teismo posėdį?

- Tai buvo nesudėtinga byla, gal todėl jaučiausi normaliai.

- Kokią griežčiausią bausmę ir už ką siūlėte?

- Rokiškėnai turbūt prisimena 1997m. Velykų naktį, kai liepsnojo automobiliai, vieno buto durys, keli automobiliai buvo apvogti. Už šiuos nusikaltimus siūliau daugiau kaip 7 metų laisvės atėmimo bausmę.

- Ar teko siūlyti švelnesnę bausmę, nei paskui skyrė teismas?

- Teko. Bet griežtesnę Apylinkės teismo bausmę vėliau sušvelnino Apygardos teismas.

- Gal kada nors norėjote pasakyti išteisinamąją kalbą?

- Ne.

- Ar neima pyktis, kai teismas atsižvelgia į advokato kontrargumentus ir sušvelnina Jūsų siūlytą bausmę?

- Koks gali būti pyktis? Jeigu aš nesutinku su teismo skirta bausme, įstatymo numatyta tvarka turiu teisę apskusti nuosprendį.

- Dalyvaujant teismo posėdžiuose, teko pastebėti, kad kaimo girtuokliui už analogišką vagystę skiriama re-

"PRAGIEDRULIAI" NE TIK ROKIŠKYJE, BET IR VILNIUJE

Vilniaus rokiškėnų klubo "Pragiedruliai" įkūrimo iniciatorė buvo ir Mikalina Grabauskaitė - Šaknienė. Praėjusį savaitgalį ji lankėsi Rokiškyje ir mielai sutiko pasikalbėti su mūsų laikraščio korespondentu.

- Ponia Mikalina, gal iš pradžių kelę žodžių apie save.

- Gimiau Skemų kaime. Man ir dabar tos vietos labai mielos, nes primena vaikystę, jaunystę. Ir dabar ten surandu nemažai senų pažįstamų. Esu baigusi Vilniaus dailės institutą.

- "Pragiedrulius" skaitytojams būtų įdomu sužinoti apie Vilniaus rokiškėnų klubą "Pragiedruliai".

- Mes, kai kurie iš Rokiškio krašto kilę vilniečiai, sostinėje susirinkdavome ir anksčiau. Tačiau kai pasiskelbėme, kad oficialiai kuriame rokiškėnų klubą "Pragiedruliai", į jį įsirašė net 300 žmonių. Tai įvairaus amžiaus, dar įvairesnių profesijų ir išsilavinimo žmonės. Jame labai aktyviai dirba fotomenininkas Klaudijus Driskius, tautodailininkė Birutė Nainienė, profesorius Jonas Stanikūnas, poetas Rimgaudas Graibus, dailininkai Gediminas ir Leonas Žukliai ir daug kitų rokiškėnų, o dabar vilniečių.

Sostinėje yra daug iš Rokiškio krašto kilusių žmonių, pasiekusių nemažas profesines aukštumas, užimančių svar-

bias pareigas. Turime garsių kultūros, meno veikėjų. Jie irgi nori prisidėti prie gimtinės išaukštinimo ir Rokiškio 500 metų jubiliejaus renginių.

Dailininkai planuoja nutapyti žymių rokiškėnų portretus. Galvojuose išleisti kalendorių, skirtą Rokiškio miesto jubiliejui. Galėtume paruošti, atspausdinti įvairių padėkos ir kitų raštų, kurie, manau, bus reikalingi rokiškėnams per jubiliejaus šventes. Nebūtų mums sunku atlikti ir kitus darbus, nes pajėgas turime nemažas. Tad laukiame jūsų rajono ir miesto valdžios pageidavimų.

- O kur Jus Vilniuje galima surasti?

- Mes kiekvieną ketvirtadienį 17 valandą renkames Geologijos instituto salėje (Ševčenkos g. 13). Labai laukiame ir renginius ar šiaip į pokalbius bei pasibuvimus savo kraštiečių. Visi gerai prisimena Rokiškio ansamblių viešnagę sostinėje.

Mes ir patys bandomė organizuoti rokiškėnų tolklorinį ansamblį, nes yra kas dainuoja, groja, atsiras, kas ir šoka.

Kitoms kraštiečių organizacijoms rokiškėnai nežada nusileisti, nors dabar Vilnius jau amžinai lietuvių sostinė, kurią garsinti padeda ir Aukštaitijos žmonės.

Kalbėjosi Rimantas Jurgelionis

SAVIVALDYBĖS DIENA KRIAUNOSE

Organizuojamos savivaldybės dienos seniūnijose.

Pirmasis savivaldybės specialistų ir rajono mero V.Masiulio vizitas buvo į Kriauną. Į susitikimą su gyventojais, be rajono mero, vyko Švietimo tarnybos vadovas R.Šinkūnas, Socialinės paramos ir darbo tarnybos vadovo pavaduotoja Z.Kurpienė, specialistas darbo klausimais K.Zibolis, Kultūros tarnybos inspektorė J.Komkienė, mero padėjėja žemės ūkiui J.Jasiūnienė bei apskrities žemėtvarkos skyriaus vedėja I.Smalinskienė.

Savivaldybės delegacija aplankė seniūnijos biudžetines įstaigas: vidurinę mokyklą, muziejų, kultūros namus, biblioteką.

Po to seniūnijos salėje vyko susitikimas su gyventojais. Aprėptas platus problemų spektras - nuo žemės ūkio iki švietimo. Žmonės domino kaimo rėmimo programos, aktualūs buvo švietimo, valymo įrengimų, statybos, kultūros įstaigų remonto klausimai.

Virginija Kiaugienė

Mero padėjėja ryšiams su visuomene

SANTARVĖS MEDŽIAI PANDĖLYJE

Šiugžda balinių suknelių sijonai, blykčioja papuošalai, į sceną viena po kitos eina jaunos, gražios madų demonstruotojos. Žiūrovų susidomėjimą ir plojimus sukelia vyrukai, apsirengę ateivių iš kosmoso kostiumais. Labiausiai stebina, kad visi kostiumai iš atliekų, kurias mes verčiame į sąvartynus: panaudotos polietileno plėvelės, saldainių dėžutės, aliuminė folga, laikraščiai ir kitoks popierius...

Taip biologijos mokytojos Zitės Kutrienės mokiniai Santarvės medžio dieną norėjo atkreipti pandėliečių dėmesį į taršalų problemą. "Madas" demonstravo ekologijos besimokantys dešimtos klasės mokiniai Raimonda Kutkevičiūtė, Jurgita Dapkutė, Snieguolė Varaniūtė, Miglė Bičiūnaitė, Raimonda Labeikytė, Vilijus Balnanosis, Jurius Avchi-movičius, Ramūnas Smirnovas.

Renginys vyko Pandėlio parapijos namų salėje. Prieš "madų" demonstravimą vyr. mokytoja Z. Kutrienė skaitė pasakaitą apie pasaulyje ir Pandėlyje sunkiai sprendžiamas ekologijos problemas, atsakinėjo į žiūrovų klausimus.

Veikė piešinių paroda, organizuota dailės mokytojos Aušros Viduolienės.

Taip Pandėlio vidurinė seniūnijai ir meninio lavinimo centrui padėjo paminėti Santarvės medžio dieną. Renginio pabaigoje Pandėlio seniūnė Alma Blažienė kalbėjosi su pandėliečiais apie spręstinus miestelio švaros ir tvarkos reikalus. Prie šio renginio tiko ir miesto bibliotekoje (vedėja Regina Baškienė) su-ruošta Vytauto Banelio medžio darbų paroda, panaudojus ligotų medžių išau-gintas keistenybes.

Danutė Gaškaitė

Rageliuose ji reikalinga

PASAKOJIMAS APIE GERIAUSIĄ METŲ BIBLIOTEKININKĘ

"Jei turėčiau burtų lazdele, su ja viską padaryčiau, o dabar...". Taip sva-joja Viešosios bibliotekos Ragelių fi-lialo vyresnioji bibliotekininkė Zita Sargūnienė - pripažinta geriausia me-tų rajono bibliotekininke. Jos vardas įrašytas į Lietuvos bibliotekininkų draugijos Rokiškio skyriaus Garbės knygą. Zita šį pripažinimą pelnė savo kruopščiu ir ilgu darbu, diena po die-nos savo darbščiomis rankomis ir ne-ramia širdimi turtindama biblioteką, puoselėdama tradicijas, gilindamasi į kraštotyros darbą.

Į Ragelius ją atvedė vingiuotas gy-venimo kelias. Gimė Zita Onuškyje, mokėsi Panemunyje. Būdavo nuolatinė Panemunio bibliotekos lankytoja. Nuo 1971 metų ji, paskatinta tuome-tinio kolūkio pirmininko, pasirinko bibliotekininkės kelią. Pirmoji Zitos darbovietė buvo Daliečių kaimo bib-lioteka, kurioje gana gerai sekėsi. Ypač prisimintinos pirmosios darbo dienos. Vėliau jai teko dirbti Mainėi-vų kultūros namų direktore. Nuo 1975 metų likimas lėmė persikelti į Rage-lius. Su nerimu, kaip ir pirmą kartą, peržengė bibliotekos slenkstį. Teko keisti patalpas, persikelti iš vienos į ki-tas, pajuto persikraustymo skonį. Ne-buvo laiminga ir šeimoje. Augino duk-rą. Kad taptų tikra bibliotekininke, 1977m. baigė vidurinę, o 1981 m. Ro-kiškio kultūros mokyklą. Jau 22 metai Zita "aria" šio krašto kultūros dirvo-nus, o jie platus ir neaprepiami vienam žmogui. Ji tikra kultūrininkė. Teko šil-ta ir šalta patirti per tuos metus. Nie-kada neskaičiavo ir neskaičiuoja dar-bo valandų, stengiasi, kad biblioteka taptų ne valdiška įstaiga, bet atviri na-mai.

Ragelių kaimo biblioteka įsikūrusi buvusioje mokykloje. Patalpos nors ir

didelės, bet šaltokos, reikalingas re-montas. Tik dėl Zitos sumanumo čia šilta ir jauku - yra salė, svetainė, ku-rioje vyksta vakaronės, pasakų kamba-rys, pilnas žaislų. Savitai, įdomiai su-tvarkyta, apipavidalinta biblioteka pil-na gėlių, suvenyrų. Kiekviena lentynė-lė, kiekvienas kampelis panaudotas tikslingai.

Bibliotekoje yra per 6500 egz. spau-dinių fondas. Prenumeruoja 20 pava-dinimų laikraščių ir žurnalų. Per pra-ėjusius metus biblioteka gavo tik 234 naujas knygas, kitas parsiveža iš vie-šosios bibliotekos. Bibliotekoje 215 skaitytojų, iš jų 50 vaikų - pagrindinių bibliotekininkės pagalbininkų. Rage-lių kaimo bibliotekoje skaito 76,2 proc. visų aptarnaujamo mikrorajono gy-ventojų. Knygnešiai - dažniausiai vai-kai - aptarnauja 9 neįgaliuosius. Ne-mažai išduota literatūros. Vidutiniškai kiekvienas skaitytojas perskaitė po 25,6 spaudinio. Tačiau apie darbą ne vien skaičiai byloja...

Nors Rageliai tik bažnytkaimis, o iš garsiojo Liudo Giros kolūkio tik pri-siminimai likę, bet gyvenimas nestovi vietoje. Biblioteka, mokykla ir bažny-čia čia pagrindiniai žmonių susibūri-mo, bendravimo, tobulėjimo židiniai. Tai tarsi versmė, iš kurios rageliečiai semiasi gėrio, grožio, siekia dvasingu-mo.

Zita sava ir mokykloje. Ji čia taip pat laukiama. Zita visada kaimo žmo-

nių buvo ir yra gerbiama už šiltą, ma-lonų, gal kartais ir kritišką žodį, už dė-mesį. Ragelių kaimo žmonėms norisi užsukti į biblioteką. Joje dažni svečiai ir mokytojai su mokiniais.

1989 m. gražiai buvo suorganizuo-tas Ragelių kaimo minėjimas, 1990 - aisiais bibliotekos 50 - metis. Kartu su pradine mokykla pažymėti pirmo-sios lietuviškos knygos 450, Ragelių kaimo 430, mokyklos 80 metų jubilee-jai. Taip ir norisi pasakyti - gyvenimas ne dienos tos, kurios prabėgo, bet die-nos tos, kurios įstrigo atmintin.

- Gražūs renginiai sudaro galimybę bendradarbiauti su kitomis kultūros, švietimo įstaigomis, kelia bibliotekos prestižą, - sako Zita Sargūnienė. Ji vi-somis išgalėmis to ir siekia. Didelis dė-mesys skiriamas kraštotyrai. Jau dabar bibliotekoje galima rasti per 20 kraš-totyros darbų, medžiagos apie tremti-nius, rezistenciją, buvusį kolūkį. Jau įpusėta "Ragelių krašto istorija". Kau-piama medžiaga, papildoma nauja apie žymius šio krašto žmones: vertė-ją Antaną Dambrauską, poetę Elena Mezginaitę, rašytoją Joną Laučę, pe-dagogą Matą Grigonį, knygnešį Juozą Petrų ir daugelį kitų.

Bibliotekoje saugoma felčerės Al-donos Kulikauskienės ir mokytojos Danutės Bieliūnienės sudarytas Rage-lių kaimo geneologinis medis.

Ant kiekvienos šakelės, ant kiekvie-no lapelio sarašytos žmonių pavardės, nurodytos atskiros šeimos, pažymėti jau Anapil'ni iškeliavę rageliečiai. Tai ir Zitos nuoširdaus darbo dalelė.

Bibliotekos salėje kabo Ragelių himnas. Čia irgi Zitos išmonė.

Ją sutiksi visur, visur ji ir laukiama. Zita prižiūri Ragelių koplytstulpį. Ra-gelio kaimo kryžių, knygnešių kapus, Ragelių krašto paminklus. Ji visada maloniai sutinka kiekvieną atvykusį į savo kraštą pasižvalgyti, pakviečia už-sukti į savo šventovę - biblioteką. Jai nuolat talkina rageliečiai Genutė Ka-voliūnienė, Aldona Milaknienė, Onu-tė Kaupienė, mokytojos - Aldona Šli-kienė ir Rita Elmonienė, daugelis ki-tų. O kur dar kaimo muzikantai!

Salvinija Kalpokaitė

TEN, KUR PO KOJOMIS ŽEMĖ SIŪBUOJA

Lietuvoje kas trečias žmogus - teistas. Kas kelintas nakvojo blaivykloje, duomenų gauti nepavyko. Tik aišku, kad čia dažniausiai pakliūna tie patys piliečiai. Per tris šių metų mėnesius Rokiškio blaivykloje pabuvojo 118 dirbančių ir 293 nedirbantys asmenys. Daugiausia girtuoklių (207) atvežta nuo 18 iki 24 val. Dažniausi klientai - suaugę žmonės. Jų čia nakvojo 389. Pateko ir vienas šešiolikmetis. Aštuoni vairuotojai, nesusišnekę su kelių policininkais, taip pat buvo čia atvežti.

BLAIVYKLA NE TIK BLAIVO

Blaivyklos funkcijas jos vadovas R. Savickas norėtų perduoti medikams.

Keturiolika šios įstaigos darbuotojų ne tik aptarnauja čia atvežtuosius. Be išvykų į Rokiškio gyventojų butus "gesinti" ten kilusių konfliktų (šiomet

važiuota per 80 kartų), pareigūnai dažnai lankosi tose seniūnijose, kuriose gyvena esantys policijos įskaitoje. Tiktinama, kuo jie užsiima, ar nevalkatauja, nevagiliauja. Pažeidusiems atitinkamus Administracinių teisės pažeidimų kodekso straipsnius surašomi protokolai, skiriamos baudos. Per ketvirtį vieni asmenys, tris kartus nedorai elgęsi viešose vietose, sumokėjo 1650 Lt, kiti buvo pasodinti parų. Už pasipriešinimą policijos pareigūnams vieni iš viso sumokėjo 1200 Lt, kiti atsėdėjo areštinėje. Šeši asmenys nubausti už nedidelį chuliganizmą.

Anot blaivyklos vadovo inspektoriaus Roberto Savicko, kuo toliau, tuo baisiau. Žmonės degraduoja labai greitai, kai kurie neturi nei turto, nei ką pavalgyti, tad ir baudas išieškoti vis sunkiau. Antstoliai bedarbio blaivyklos kliento namuose dažnai neranda nieko vertingesnio už suplyšusias jo kojines.

Šiomet jau 10 žmonių išsiųsta į So-

cialinės psichologinės rehabilitacijos įstaigą. Ką tik iš ten grįžęs 1945 m. gimęs Vasilijus Bagasejevas, bus išsiųstas atgal. Jis SPRĮ jau įpratęs, ten jo vienintelė pastogė.

Nemažai girtuoklių iš blaivyklos siunčiama gydytis į Psichiatrijos ligoninę. Ten tokiems režimas laisvas, todėl nueina iki parduotuvės, prisigeria ir vos paršlitiniuoja atgal. "Ligoninės darbuotojai paskambina, nuvažiuojam, išsivežam į blaivyklą", - sakė R. Savickas. Anot blaivyklos vadovo, girtuoklis yra ligonis, todėl jį blaivinti, gydyti turėtų medikai, o ne policininkai. Jau šnekama, kad blaivyklos funkcijas Vidaus reikalų ministerija galėtų perduoti Sveikatos apsaugos ministerijai. Ypač tai nesunku būtų padaryti Rokiškyje, nes Psichiatrijos ligoninėje yra pakankamai vietų, medikai turi didesnių galimybių priversti žmogų grįžti į doros kelią.

Kad rokiškėnai geria ir gers, kol žemelė apsivers, R. Savickas pailiustravo vienu faktu. Blaivykloje yra 11 vietų. O štai vieną vasario dieną į ją buvo atvežta 14 žmonių. Ryte pakliuvusius, šiek tiek prasiblaiviusius teko išleisti, o į dar šiltas jų lovas guldyti kitus. "Tačiau blaivyklos pastato antro aukšto nestatysim", - užtikrino R. Savickas.

FELČERĖ KAI KURIAIS VYRAIS BJAURISI

Apie savo vargus su girtuokliais pasakojo medicinos felčerė Rima Petrylienė. Ji sakė, ne kartą buvusi išplūsta, apstumdyta. Tie, kurie baigę daugiau mokslų, ne sykį grasė atleisti iš darbo. Ypač jai nemalonu matyti apsišlapinusius ar dar labiau išsiterliojusius jaunus vyrus. Vienam neseniai taip susuko vidurius, kad... Jis prisipažino, jog visą laiką geria odekoloną ir nė karto taip baisiai nebuvo atsitikę. Matyt, nekokybiškas pasitaikęs...

Felčerei neįauku darosi, kai atveža stambų vyrą, o jį raminti reikia kur kas siauresnių pečių pareigūnui. Tenka kviesti pagalbon patrulių tarnybos ar

kitus policininkus. Vienas atvežtasis kartą net sugebėjo išversti duris. Už tai gavo 25 paras, o grįžęs sumokėjo už remontą. Vėliau buvo sustiprintos visos kitos durys, kad tai nebepasikartotų. "Nežinia, ką girtas galiūnas, ištrūkęs iš kameros, gali padaryti", - baiminosi felčerė.

Beje, kameros čia vadinamos palatomis. Vienoje iš jų - tik gultai, jokios patalynės. Ji skirta valkatoms, kurie čia atvežami, švelniai tariant, nelabai švarūs, net utėlėti. Tokius nurengti, jei patys nebeįstengia, tenka su pirštinėmis.

"Mūsų darbas nedėkingas, bet dar nedėkingesnis valytojos", - sakė felčerė R. Petrylienė

Vygandas Pranskūnas
Autoriaus nuotraukos

- Vyras turėtų elgtis vyriškai, - įsitikinusi medicinos felčerė R. Petrylienė.

KELIAI: IR DRAUGYSTĖ, IR KERŠTAS

PASLAPTINGASIS IGORIS

Margėnų kaimo gyventoja Svetlana Lisauskienė dirbo Lašų kaimo parduvėje, po to išėjo motinystės atostogų. Prieš tai, dirbdama Obeliuose, aludėje, susipažino su tokiu Igoriu. Užsiėmė draugystė.

Kartą, per patį vidurdienį, Svetlanos bute (dar turėtų įvykti jo dalybos su buvusiuoju vyru) suskambo telefonas. Igoris paprašė kuriam laikui paslėpti spirita, mat jį persekiojanti policija. Svetlana sutiko, nes Igoris pažadėjo dosniai atsilyginti. Pinigų vaiko besilaukiančiai moteriai reikėjo, nes jos antsis vyras, 1996 m. grįžęs iš kariuomenės, pastovaus darbo neturėjo.

Svetlana ir Igoris sutarė susitikti kelyje. Moteris sėdo į sesers, gyvenančios Jonavo-

je, automobilį "Audi 80" ir išvažiavo. Kartu vyko ir Svetlanos motina. Tuoj už Lašų, kelyje į Čivilių pusę, Svetlana ir Igoris susitiko. Vyriškis iš savo į Svetlanos vairuojamo automobilio bagažinę perkėlė 55 litrus nėdenatūruoto etilo alkoholio. Buteliai buvę krepšyje ir maiše. Igoris pažadėjo vėliau paskambinti.

Vėly metų važiuojantis automobilis įtarimą sukėlė kelių policininkams. Nedvejodami jį sustabdė. Svetlana neturėjo nei vairuotojos pažymėjimo, nei automobilio techninio paso. Motina pareigūnų prašiusi paleisti - juk čia pat namai. Tačiau tie nusprendė patikrinti bagažinę. Suprantama, plastmasiniai buteliai su spiritu nebuvo išgaravę...

Svetlana prisipažino, jog buteliai ne jos, o Igorio. Bet kur tas vyrukas gyvena, kokia jo pavardė, moteris neprisiminė.

Tokia ten ir draugystė...

IŠ TALKOS - BASAS

Viena moteris pievoje tarp Kazliškio ir Kazliškėlio, grįždama nuo karvių, rado apiplyšusį batą. Kitos dienos rytą, arčiau savo sodybos, rado kitą. Netrukus pamatė ir dviratį, krepšį su benzininiu pjūklų. Iškart įtarė, kad visi šie daiktai - ne per toliausiai gyvenančio Remigijaus Žymanto. Šis vėliau ir atėjęs pasiimti, ką buvo išbarstęs. O išbarstė girtas, kai puolė bėgti nuo užpuolikų.

Tądien Remigijus vienam piliečiui pjo malkas, paskui to piliečio kaimynui krovė šiaudus. Ir vienas, ir kitas pagalbininkui atsilygino svaigalais. Po darbų ir puotos Remigijus sėdo ant dviračio ir pasiryžo sėkmingai įveikti aštuonetą kilometrų iki namų. Nepavyko. Mat tą pačią dieną du vaikinai iš

Rokiškio - Darius Jankauskas ir jo draugas, šiek tiek išgėrę, - lankėsi pas panas Kazliškyje. Nuvažiavo ne tuščiomis, tad dar labiau apsvaigo. Po viešnagės vyrukai keliu patraukė autobusų stotelės link. Susitiko vinguriuojantį dviratininką. Darius jo paklausė, kiek valandų, ar dar spės į autobusą, tačiau dviratininkas (tai buvo R. Žymantas) jį pasiuntė ne į itin gražią vietą. Darius labai įsižeidė ir taukstelėjo jam per galvą. Remigijus nuvirto į griovį, vėliau atsipeikėjęs pasileido laukais, pasislėpė už krūmų. Paliko ir dviratį, ir pjūklą, pametė abu batus. Vyrukai jo nesivijo, daiktų nelietė. Tiesa, Remigijui pasirodė, kad jam nugriuvus, kažkuris iš užpuolikų ištraukė pinigus. Gal 30, o gal 40 litų. Mat neprisiminė, kiek, žmogus davė už malkų pjovimą. Paskui vis dėlto suabejojo, ar buvo apvogtas: "Bėgdamas galėjau pamesti..."

"SENUKAS" VIS DAR GREITAS

Kaip tvirtas, sveikas žmogus sulaukia šimtmečio, taip ir gerai prižiūrimas daiktas tarnauja ilgiau, nei jam derėtų.

"Mes tos pačios ministerijos (Vidaus reikalų - aut.) vaikai", - sakė Rokiškio sukarintos priešgaisrinės dalies viršininkas pulkininkas leitenantas Algirdas Vyšniauskas, prisiminęs, kaip prieš dešimtmetį iš milicijos jiems atiteko automobilis UAZ - 469 B. Milicininkams "uazikas", pagamintas 1976 metais, nebetiko, nes atitarnavo jam skirtą eksploatacinį normatyvinį laiką. Ministerijos klerkai, matyt, pagalvojo, kad mašina dar metus kitus galėtų pavažinėti ugniagesiai. Pagrindinis tokio sprendimo argumentas tikriausiai buvo toks - gaisrai kyla ne kasdien, tad ir važiuoti teks retokai. Be to, ugniagesiai turi pakankamai laisvo laiko - galės automobilį krapštinti. Gaisrų gesintojai, iki tol turėję GAZ - 69, labai nudžiugo tokia dovana. Tai buvo didelis technikos "pažangos" žingsnis į priekį. Bent jau taip sakė A. Vyšniauskas, kuriam automobilis ir atiteko, jis pirmasis ir išbandė jo privatumus.

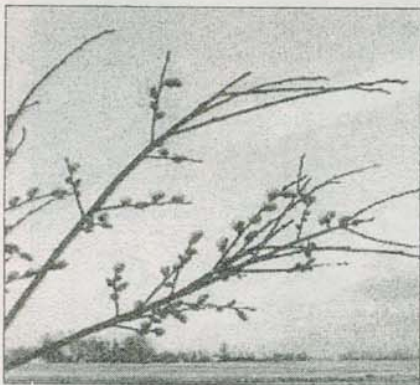
Prabėgo dešimtmetis, kai automobilis turėjo būti supjaustytas į metalo laužą, o jis, "pakrapštintetas", tebevažiuoja iki šiol. Pakeisti rėmai, kėbulas ir visos kitos detalės, išskyrus vairą. Jis dar nelūžo nė karto. Ankstesniais laikais detalių gaudavo centralizuotai, benzino taip pat užteko - tik sėsk ir važiuok. Tiesa, kiek "sukišta" pinigų jį remontuojant, net sunku pasakyti. Aišku tik, kad tų laikų kainomis departamentas rokiškėnams už remontui išleistas lėšas galėjo nupirkti ne vieną naują automobilį.

- Buvo operatyvinė mašina, tokia ir liko, - sakė viršininkas. - Su ja visur nuvažiuosi bet koku metų laiku. Tik dažyti reikia dažniau, nes nusibraižo į šakas ir kitokias kliūtis, pasitaikančias pakeičiant gaisravietę. Rimtesnių nuotykių UAZ - as neturėjo. Turbūt jam pasisekė su vairuotojais...

Viršininkas, o prireikus ir kiti pareigūnai dabar geras keliais važiuoja ne per seniausią gautą "Škoda Feliciją". Tačiau ja nei per dirvonus, nei per kemsynus nepalėksi. Todėl ugniagesiai ir tebesaugo, tebebrangina senelį "uaziką". Naujo departamentas juk nežada.

Puslapij parengė
Vygandas Pranskūnas

GEGUŽĖ

Sprogsta medžiai, pabiro pabalniai purienos, pasistiebė peržiemoję rugeliai. Greit įsisiautės baltoji žiedlapių pūga, o zuikės jau susilaukė antrosios vados zuikučių. Deja, jų giminėlė labai išretėjusi.

Romėnai šį mėnesį buvo paskyrę Žemės deivei Majai. Pas mus gegužė tik pavasario pabaiga, o jiems ji buvo jau vasara. Gegužė vasaros pradžia laikydavo ir keltai. Jų kalendoriuje, paženklintame gyvulių simboliais, metai buvo perskirti į du sezonus.

Daugeliui Europos tautų, jau nuo seniausių laikų, gegužės pirmoji buvo pavasario šventė, simbolizuojanti žydėjimo bei gyvybės triumfą. Germanų kraštuose paskutinę balandžio naktį ant kalnų degindavo laužus, kurie neva atbaidydavę raganas bei kitus nelabuosius.

Nuo gegužės 1-osios prasideda gegužinės pamaldos. Senajame Lietuvos kaime žmonės gausiai rinkdavosi erdvesnėje troboje ar klėtyje. Prieš žalumynais papuoštą altorėlį giedodavo Švč. Mergelei Marijai skirtas giesmes, meldavosi.

Šeštosios savaitės po šv. Velykų ketvirtadienis - Kristaus žengimo Dangun šventė - Šeštinės. Kaime šiai dienai darydavo sudėtinį alų, virdavo šešių kiaulės kojų patiekalą su žirniais. Apeidavo rugių laukus, linksmindavosi. Dar daug kur Šeštinių papročiai nepamiršti ir mūsų dienomis. Kiekvienais metais Panemunėlio apylinkės Šetekšnų kapinėse tą dieną vyksta pamaldos.

Pirmąjį gegužės sekmadienį pagerbiamos Motinos. Ši šventė Lietuvoje švenčiama nuo 1927 metų.

Daugelis dar nepamiršo, kad gegužės 1-oji pažymima kaip darbininkų vienybės, jų teisės gynimo diena. Ji nėra bolševikinis atributas, nes švenčiama beveik visame pasaulyje.

Gegužė... Ne visada šį mėnesį vadindavo tuo vardu. Beje, jis pirmą kartą sutinkamas P.Ruigio žodyne, išleistame 1747 metais. Dar anksčiau gegužė vadinta žiedų mėnesiu, žiedžiumi, milčiumi, sultekium ir kitaip.

Pranas Paršonis

ADVOKATO LOGIKA ĮVEIKĖ INSPEKTORĖS INTUICIJĄ

"Pragiedruliai" rašė apie kelyje Kriaunos - Lašai sustabdytą automobilį ir jame rastą stirnieną, apie išmestus pro mašinos langus šovinius ir šautuvą, apie tai, kad Aplinkos apsaugos agentūra nubaudė ir brakonierių, ir automobilio vairuotoją. Šis (rokiškietis Žilvinas Vadeika) sprendimą apskundė Apylinkės teismui ir bylą laimėjo. 500 litų, kuriuos norėjo atimti aplinkosaugininkai, liko kišenėje. Jeigu šis teismo sprendimas nebus apskūstas Apygardos teismui, Ž.Vadeika tų pinigų tikrai nepraras.

REIDAS

Kovo 25 d. Aplinkos apsaugos agentūros vyresnioji inspektorė Danutė Baronienė, pasitekusi du visuomeninius inspektorius ir policijos pareigūną, išvyko pasižvalgyti po gamtą ir įsitikinti, ar visi elgiasi padoriai. Jau saulė kryo vakarop, kai šalia Kriaunos upės pastebėjo stovintį automobilį. Reidu dalyviai, pagalvoję, kad kažkas meškerioja, pravažiavo pro šalį. Kadangi vis labiau temo, o automobilis tabestovėjo, moteris ir trys vyrai nutarė lukterėti, kol prie mašinos kas nors ateis. Anot D.Baronienės, "atsidarę automobilio langus, klausėmės, vakaras buvo tylus". Po kurio laiko pasigirdo triukšmas, prie upės stovėjusi mašina pajudėjo. Be šviesų. Gamtos sargai automobiliu (irgi be šviesų) ėmė sekti iš paskos. Po to ir viena, ir kita mašinos plykstelėjo žibintais. Policijos pareigūnas iškišo lazdele, šiuo veiksmu

liepdamas naktibaldoms sustoti. Šie stabtelėjo, inspektoriai juos pralenkė. Šio abiejų automobilių manevro metu iš stovėjusio paupėje į griovį buvo išmesti šoviniai ir šautuvai. Po to Ž.Vadeikos vairuojamas automobilis pralenkė inspektorių mašiną ir sustojo. Pareigūnai ėmė tikrinti dokumentus ir mašinos turinį. Salone pastebėjo krepšį ir paklausė, kas jame. Išgirdo atsakymą, jog mėsa. Pasitikslinę sužinojo, kad stirniena. Keleivis (Mečislovas Verbickas) paaiškino, jog žvėrelį numušę automobiliu. Ž.Vadeika paprieštaravo: "Aš jo nenumšiau". Inspektoriai apžiūrėjo automobilį, bet jokių susidūrimo žymių nepastebėjo. Tada M.Verbickas prisipažino stirną nušovęs, o kailį įmetęs į upę. Buvo surašytas protokolas, abiem vyrams skirtos piniginės baudos. (Vėliau M.Verbickui iškelta baudžiamoji byla)

VERSIJA

Ž.Vadeika pasakojo, kad tą dieną prie Rokiškio mašinų gamyklos sutikęs kaimyną Mečislovą. Pasišnekėję apie žvejybą. Žilvinas prasitarė važiuosias pažiūrėti, kaip žuvelės gauda brolis. Mečislovas paprašęs paimti ir jį. Šis į mašiną įsimečęs krepšį, turėjęs meškerę. Žilvinas draugą palikęs prie upės, o pats nuvažiavęs toliau, kur žvejojęs

brolis. Grįžęs Mečislovo neradęs. Nuėjęs prie upės, švilpavęs. Draugo - nė kvapo. Paskui žiūrįs - jis jau prie automobilio. Kai policija sustabdžiusi ir pradariusi krepšį, o inspektorius paklausęs, kas jame, jis, matydamas kruviną mėsa, atsakęs, jog tai mėsa. Išgirdęs kitą klausimą: "Kieno ta mėsa?", pataręs pasiteirauti vairuotojo. Nei šautuvą matęs, nei šūvį girdėjęs.

Nukelta į 10 psl.

AR ŽINOTE, KAD...

□ Lietuvoje daugiausia kritulių iškrenta vakariniame Žemaičių aukštumos šlaite (850 mm). Mažiausiai kritulių tenka Mūšos lygumai (mažiau kaip 550 mm).

□ Lietuvos pajūryje vėjo greitis gali siekti 35 m/s. Vidiniuose Lietuvos rajonuose siekia iki 25 m/s.

□ Šalyje per metus su perkūnijomis būna nuo 16 iki 32 dienų. Daugiausia jų (daugiau kaip 30) būna Raseinių ir Varėnos rajonuose. "Audringiausia" vieta žemės rutulyje yra Javos saloje (Indonezija). Čia per metus net 322 dienas

griaudžia perkūnija ir blykčioja žaibai.

□ XIV - XVI a. mūsų klimatas buvo labai kontrastingas ir nepastovus. Štai pora būdingesnių to meto užrašų apie vasaras:

1473 metais stipri sausra buvo Lenkijoje ir Lietuvoje, miškai ir šilai degė, žiemkenčiai ir vasariniai visiškai prauzo. Daug miestų sudegė.

1571 metais vasarą tris dienas buvo toks šaltis, kad žiemkenčiai iššalo... Kitais metais siautė stiprus maras Volynėje, Podolėje ir Lietuvoje...

Parinko Pranas Paršonis

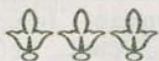
POSMAI, SKLIDINI JAUSMO MUZIKOS

Daug džiaugsmo man suteikė leidyklos "Indra" Utenoje išleista jaunystės bičiulio Dano Kairio poezijos knyga "Žvaigždė sulos ašotyje". Skaitant puslapį po puslapio, užburia frazės melodingumas, laki vaizduotė, nesumeluotas išgyvenimas. Nesunkiai atpažįsti graudžią J. Aisčio, A. Miškinio, P. Širvio lyrikos gaidą. Knygą sudaro įvairiais metais parašyti poeto eilėraščiai apie gimtinę, meilę ir bėgantį laiką - jie suskirstyti į skyrius "Pro vaikystės langą", "Baladė apie leliją", "Tu ir aš" ir "Ant vakaro slenksčio".

Poetas yra kilęs iš Ažusienių kaimo. Po studijų Vilniaus universitete daug metų mokytojauja, dėsto lietuvių kalbą ir literatūrą Panemunėlyje.

Siūlau mieliems skaitytojams keletą pavasariškų eilėraščių iš Dano Kairio poezijos knygos.

Alfonsas Bukontas

Violetiniai nulijo lietūs,
Nuskaidrėjo tomos gegužio.
Atvažiuoki pasikieminėti,
Sodo bitėms žiedlapiuos
suūžus...

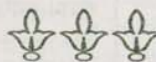
Pasitiks žali beržai prie svirno
Ir žaliom kasom pečius pridengs.
Ir atbėgs į kiemą grakščios
stirnos,-
Ragelius atstatę, nusilenks.

Eisim parymot ant aukšto kalno:
Bus idiliška ir sentimentalu.
Tu matysi viską lyg ant delno -
Bėga vėjas bėlančiu keliu.

Upės, lydyto sidabro pilnos,
Nuvingiuos į prieglobstį šilų.
Debesis - ėriukų baltas vilnas -
Vėjas neš ir gainios kur paklius.

O. svajojimų senasis vyne,
Palydove amžinas žmogaus.
Tave gersim iš visų šaltinių
Lyg nektarą žemės ir dangaus.

Vargo ir kančios nenugalėti,
Lyg šventės atšvėsime dienas.
Atvažiuoki pasikieminėti,
Saulei veriant aukso langines.

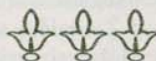

Labas vakaras, šilajai, šaltuose rūkuos panirę,
Daug praradote lapelių - pašlamėjimų graudžių.
Labas vakaras jums, traškios, klaidžios daukantiškos girios:
Taip, kaip vargas lenkia žmogų - lenkia vakaras medžius.

Kiek klajota, lietui lyjant, po beržynus, po eglynus:
Ne sušalta, o sušilta, ir ne pamesta, o rasta.
Į gyvybės baltą šerdį per giliai susmigo švinas -
Partizanų kraujui trykstant, sužaliavo sausos lazdos.

Labas vakaras jums, eglės, pušys mėlynos ir uosiai,
Šaknimis tvirtai apglėbė saulės amžiną ugnį.
Švaistos ūkanos ir vėjai jūsų tuneliuos žaliuosiuos,
Skamba perėjos, ir dunda vakaras tarytum būgnas.

Po langais sustojo eglės, pušys mėlynos ir uosiai,
Židiny visai išblėso, tik žėruoja skaudžiai plėnys.
Labanakt jums pasakysiu, pasakysiu ir sapnuosiu
Vieną vardą, kur išpjoviau dar vaikystėj ant kamieno.

Vėl širdį džiugesiu pasotinus
Naktis ateis padangių plynėm.
Sušvis žvaigždė sulos ašotyje
Nuo vėjo skambančiam beržyne.

Į skaidrią, vaikią naktį eisim,
Pratęst jaunystę pasiryžę,
Į vakarinį saulės gaisrą,
Kur toliu toliuos laimė žydi...

Ir vėl jaunom ugningom lūpom
Žiedus bučiuosim ir pasaulį,
Kol žemė vėjų vėjuos supas,
Kol erdvės svaidos žvaigždžių
saujom...

Nueisim be kančios ir liūdesio
Per žemę, lyg per sodą žydintį.
Jaunystę mūsų tu paliudysi,
Naktie, žalių žvaigždžių apšvitinta.

Liaudies medicina ir moters grožis

Visais laikais moterys buvo neabejingos kūno grožiui: veidą prausė išrūgomis, tepė grietinėle, kompresams ir kaukėms vartojo mėtų, ramunėlių, dilgėlių bei kitų augalų ištraukas, nuovirus, tyreles. Todėl manome, kad kiekvienai moteriai neprošal pažinti augalus bei jų savybes, naudoti natūralias priemones - beveik nieko nekainuojančias, bet ypač veiksmingas.

✿ Kad veidas būtų baltas, o varšą saulėje nedegtų, parėjusios iš pirties moterys jį įtrindavo krieno šaknimi, šlakus (strazdanas) gydė su trintomis šviežio ajero, sidabražolės šaknimis. Beje, odą balina ir kraujažolė. Jos žiedai bei lapai užpilami 500 g verdančio vandens ir palaikoma, kol pritrauks. Perkošus vartojama kompresams. Plaunant veidą šviežiomis sultimis ar kraujažolės ir ramunėlių žiedų nuoviru, oda darosi švelni, matinė. Kraujažolės nuovirę mirkomos suskilusios rankos arba kojos. Juo skalaujama burna, kai esti blogas kvapas.

✿ Geltonomis ugniažolės pieno sultimis gydomos karpas, pleiskano-ta oda. Karpas dar gydomas ir taip: pavasarį nuskinama kiaulpienė, perlaužiamas kotelis ir pienuotu stiebeliu pabandomos karpas.

Spuoguotą veidą visais laikais gy-dė asiūklių, medetkų, našlaičių, ša-lavijo, pipirmėtės ištraukomis, laki-šiaus nuoviru. Spuoguotą odą gydo asiūklių, našlaičių ir ramunių (po 1 šaukštelį) mišinys, kiek pakaitintas karštame vandenyje. Inkštirus gydo dobilų žiedų gerą pusvalandį pakai-

tintas nuoviras.

✿ Raukšlėtai ir šiurkščiai odai švelninti ruošiamas ekstraktas. Yra du būdai.

Vienas jų - 20 g liepos žiedų užpi-lama 40 g virinto vandens, laikoma šiltai 1 parą, po to verdama ir pride-dama medaus. Veidas tepamas kas-dien. Antras - į 2 litrus vandens įde-dama 1 kg liepos žiedų ir parą mir-koma šiltoje vietoje. Išmirkytus žie-dus tame pačiame vandenyje užden-gus verdama pusantros valandos. Žiedus išspaudus, į skystimą įdeda-ma 400 g medaus ir pusę valandos vėl verdama. Taip pagamintu tepalu įtrinti odą kasdien.

✿ Sausai odai gaminamas te-palas iš beržų ištraukos. Ji maišoma su pašildytu lanolinu. Naudinga ne tik gerti, bet ir praustis beržų sula, ypač kai oda spuoguota, pigmentinė.

✿ Kosmetikoje dažnai vartoja-mos erškėtrožių sultys. Jos maišomos su nedideliu kiekiu kvietinių miltų. Tokia tyrele tepamas veidas, kaklas. Galima šaukštelį šių sulčių supilti ir į išplaktą kiaušinio baltymą.

✿ Odos poras sutraukia tokia

kaukė: dozuojama lygiomis dalimis - ramunėlių žiedų, žemuogių, gerv-uogių lapų. Sutrinama į miltus ir už-pilama šaltu vandeniu. Šia košele te-pamas veidas, laikoma 15 minučių.

✿ Plaukams grožio teikia ber-žo sula ar beržo syruoklio (moterišk-a giminė) šakelių, lapų nuoviras. Plaukai gerai auga ir švari galva bū-na plaunant juos varnalėšų šaknų, plynų lapų ir stiebų, žilvičių šakelių žievės, ramunėlių nuoviru.

Ir vis dėlto plaukų priežiūrai dažniausiai vartojama dilgėlė.

Šios žolės nuoviras plaukams stip-rinti gaminamas taip: 1-2 šaukštai šviežių susmulkintų lapų užpilama stikline verdančio vandens, kiek pa-laikoma, nukošus įtrinama plaukų šaknis. Ši procedūra kartojama ilgą laiką, su trumpomis pertraukomis.

Parengė Salvinija Kalpokaitė

Nepamirškite...

✿ Jei turėsite rimtą pokalbį, numa-tykite jį prie arbatos puodelio. Jau seniai žinoma, kad žmonės, geriantys arbatą, yra taikūs, geranoriški, jų nuotaika pakili. Tu-rėjote sunkią dieną... Išgerkite puodelį ar-batos. Ji tuoj pat nuramins. Jei ruošiatės ilgai vakaroti, turite darbo iki vėlyvos nak-ties, užsiplikykite arbatos. Ji ne tik padės dirbti naktį, bet ir atpalaiduos, pagerės mąstymas, kils įdomių minčių.

✿ Žalioji arbata - viena iš pačių nau-dingiausių arbatų rūšių - stiprina krauja-gyslių sienelės, širdį ir, Japonijos mokslininkų teigimu, yra puiki profilaktikos priemonė nuo vėžio. Kinų mokslininkai nustatė net 24 jos gydomąsias savybes.

✿ Ne tik žiemą, bet ir pavasarį, kai mažiau saulės, organizmas išsekęs, sme-genys gamina mažiau "geros nuotaikos hormono" - serotoninino. Dėl to pasidaro-me vangūs, apatiški, mums trūksta ener-gijos, nuotaika kaitaliojasi, svyruoja savi-jauta. Patariame pasimėgauti šokoladu. Jis skatina serotoninino išsiskyrimą. Mokslin-

kai Kakavmedžio sėklose aptiko medžia-gų, kurios sukelia euforiją, paaštrina po-jūčius. Tad, jei esate blogos nuotaikos ir negalite atsispirti šokolado pagundai, su-valgykite gabaliuką, ir pasijusite laimin-gesnės.

✿ Dabar jau žinoma, kad raudonas vynas tirpina riebalų nuosėdas ir išvalo ar-terijas. Tačiau kas nemėgsta raudono vy-no, gali gerti daug vynuogių sulčių.

Viskonsino universiteto mokslininkai tyrimais nustatė, kad šešios taurės vynu-gių sulčių per dieną išvalo ir atkermša ar-terijas kaip ir du stiklai raudono vyno.

*Kas gražu, atsilieps, kas teisinga, nemirs, nors vandenim,
kalnais apklotum.*

Vaižgantas

Rokiškio PRA- GIEDRULIAI

Nepriklausomas rokiškėnų laikraštis

1998 m. gegužės 5 d. penktadienis. Nr. 13. kaina 0,60 Lt.

GEGUŽĖS 7 – OJI - SPAUDOS ATGAVIMO,
KALBOS IR KNYGOS DIENA.

**Su švente, "Pragiedrulių"
bičiuliai!**

Šeštadienį ir sekmadienį "Pragiedrulių" žurnalistai bei jų talkininkai su Motinos diena pasveikino 10 tūkstančių rajono motinų – tiek joms įteikta sveikinimo adresų su nuoširdžiausiais linkėjimais. O šiandien jau ruošiamės kitai šventei, kuri ne mažiau svarbi lietuvių tautai – Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena.

"Pragiedruliai" – naujas ir jaunas laikraštis, tačiau jau turi daug draugų. Redakcija dėkinga neetatiniams korespondentams Pranui Paršoniui, Antanui Paškevičiui, Salviniui Kalpo-kaitei, Jonui Talučiui, Ingai Bulovaitei, kurie jau surado kelį į "Pragiedrulius", tapo aktyviais mūsų talkininkais ir rėmėjais. Mums rašo JAV lietuvių rašytoja Alė Rūta, aktyviai padeda dešimtys spaudos platinančių miesteliuose ir kaimuose. Ačiū Rokiškio viešosios bib-

liotekos ir jos filialų darbuotojams, kurie padeda susirasti kelius knygai ir laikraščiui. Dažni redakcijos svečiai – rajono literatai.

Su švente, mieli "Pragiedrulių" bičiuliai, rėmėjai, skaitytojai! Linkime Jums pavasariškos giedros ir geros kloties visuose Jūsų darbuose.

Redakcija

MEDELYNO DOVANOS

Rokiškio urėdijos medelynas šį pavasarį pardavė 2,5 milijono eglaičių sodinukų.

Pavasario darbams medelynas papildomai buvo priėmęs

40 žmonių. Vasaros sezonui numatyta į talką pasikviesti dar apie 10.

Jonas Savickas

Rokiškio VB
Bibliografijos, informacijos
ir kraštotyros skyrius

Krašto muziejui - 65

Gegužės 1 dieną Rokiškio krašto muziejus paminėjo 65 – asias savo veiklos metines.

Ta proga dvi dienas vyko konferencija "Lietuvos muziejų rinkiniai, kuriuos rengia Lietuvos muziejų asociacijos rinkinių mokslinio tyrimo sekcija ir Rokiškio krašto muziejus".

Pranešimus skaitė Lietuvos muziejų asociacijos prezidentas Romualdas Budrys, svečiai iš Panevėžio, Šiaulių, Telšių, Kretingos, Kauno, Raseinių ir kitų Lietuvos muziejų.

Ypač įdomūs buvo Vlado Gasiūno pranešimai "Rokiškio kraštas ir jo žmonės dailės kūriniuose", "Iš Rokiškio ir Biržų krašto vienuolynų istorijos".

Iš viso konferencijoje dalyvavo daugiau kaip 20 pranešėjų.

Rokiškėnai ir miesto svečiai gausiai susirinko į jubiliejaus iškilmingą minėjimą, vykusį restauruotoje Grajų menėje.

Muziejaus direktorė Nijolė Šniokienė trumpai nušvietė šio kultūros ir istorijos centro reikšmę ne tik mūsų krašto, bet ir visos Lietuvos gyvenime, pasidžiaugė, kad mu-

ziejaus ekspozicijomis, parodomis domisi vis daugiau žmonių. Kartu buvo padėkota Kultūros ministerijai, rajono savivaldybei už materialinę pagalbą restauruojant muziejui priklausančius pastatus.

Nepamirštos ir muziejaus steigimo entuziastų Petro Bliūdžiaus, Balio Mikėno, Juozo Rusecko, Jono Blindstrupo, Juozo Šukio pavadės.

Rokiškėnai gali didžiuotis, kad turi unikalią Liongino Šepkos medžio drožinių ekspoziciją, kad buvęs šio muziejaus direktorius Stasys Daunys su bendraminčiais padėjo pamatus Rumšiškių liaudies buities muziejui, daugelį metų rūpinosi jo statyba ir tvarkymu.

Jubiliejaus proga muziejaus šeimininkus sveikino Kultūros viceministras Naglis Puteikis, Lietuvos muziejų asociacijos prezidentas Romualdas Budrys, miesto seniūnas Antanas Garuolis, kolegos iš įvairių Lietuvos muziejų.

Pasibaigus minėjimui Nacionalinės filharmonijos kamerinis ansamblis "Muzica camerata" surengė koncertą.

"R. P." inform.